

SGF Nyhetsbrev 3:2022

| AKTUELLT FRÅN SGF | NYTT FRÅN BRANSCHEN | UNIVERSITET OCH HÖGSKOLA | INTERNATIONELLT
| PUBLIKATIONER | KOMMANDE AKTIVITETER | FORTBILDNING

AKTUELLT FRÅN SGF

- Aktuellt i SGF - [sidan 2](#)
- Händer i sektionerna - [sidan 3-4](#)
- Nytt i våra Arbetsgrupper - [sidan 4-5](#)
- Nytt i lokalområdena - se [sidan 5-7](#)
- Nytt från branschen - se [sidan 8](#)

SGF KURSER

Just nu puffar vi för alla kurser 2023:

Kurlistan finns på [sista sidan](#)

[Läs mer och anmäl dig här](#)

TF ORDFÖRANDE HAR ORDET...

Då lackar det återigen mot jul, vi summerar året som gått och blickar med tillförsikt fram mot ett nytt år.

Om vi börjar med att summera året som gått så kan vi konstatera att vi har fortsatt hålla många uppskattade kurser, vi har hållit seminarier och webinarier, det har ordnats studiebesök, vi har startat en grundvattenpodd och mycket, mycket mer. Tyvärr ställde pandemin återigen till det gällande grundläggningdagen men nästa år så.

Om vi blickar framåt mot 2023 och vidare så finns det mycket spännande att se fram emot. Först och främst, som jag nämnde ovan, Grundläggningdagen 16 mars. Efter fyra långa år ser det verkligen ut som att den nu äntligen ska bli av - tjoho! Därutöver, kommer vi att fortsätta precis som under 2022 men försöka göra allting lite bättre, lite mer och lite smartare.

Utan er medlemmar och alla ni som på ett eller annat sätt engagerar er ideellt i SGF skulle föreningen inte finnas. Jag blir så glad och, i min roll som tillförordnad ordförande, stolt över allt det engagemang ni alla lägger ner. Tillsammans brinner vi alla för att utveckla och jobba för frågor inom alla våra verksamhetsområden.

God jul önskar Fanny Deckner, tillförordnad ordförande

AKTUELLT FRÅN SGF

Vill du engagera dig i SGF?

Att sitta med i SGF:s styrelse är ett fantastiskt bra sätt att nätverka samtidigt som du har möjlighet att få vara med och påverka viktiga frågor i branschen. I valberedningen arbetar vi kontinuerligt med att leta efter morgondagens SGF-profiler till styrelsen. Skulle du passa, eller känner du någon som skulle passa, i SGF:s styrelse?

Valberedningen förmedlar även gärna intresseanmälningar till föreningens alla arbetsgrupper och sektioner.

Kontakta sammankallande i valberedningen

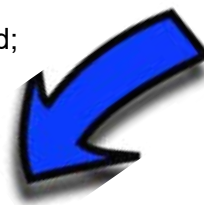
Per Olof Sjödin,
perolof.sjodin@tyrens.se
för att ställa frågor eller
anmäla intresse.

Från och med 1 januari 2023 byter SGF fakturaadress och redovisningsbyrå.

Vi har växt ifrån vår gamla redovisningsbyrå och vår nya blir Ludvig & Co som finns över hela landet men "vårt" kontor kommer ligga i Uppsala.

Vi hoppas att bytet ska gå smidigt och vår fakturaadress är oförändrad;

Svenska Geotekniska Föreningen
c/o Ernax Design AB
Sveaborgsvägen 16
439 73 FJÄRÅS

Alla fakturor ska dock mailas till inbox.lev.1333138@arkivplats.se (pdf el TIFF el JPG) för inscanning.

Vi kommer också få en ny kontoplan med nya projektnummer. Dessa kommer projekten att meddelas så snart som möjligt och när de är kommunicerade kommer vi bli strängare med att rätt projektnummer anges för att betalningarna ska gå smidigare. Fakturor utan projektnummer kommer att returneras.

Alla medlemmar som inte betalt medlemsavgiften för 2022 har fått ett mail där vi ber om medlemsavgiften. Betalning måste inkomma senast 31/12-2022. Om betalning ej inkommit tas personer bort ur medlemsregistret per den 31/1-2023.

AKTUELLT FRÅN SGF

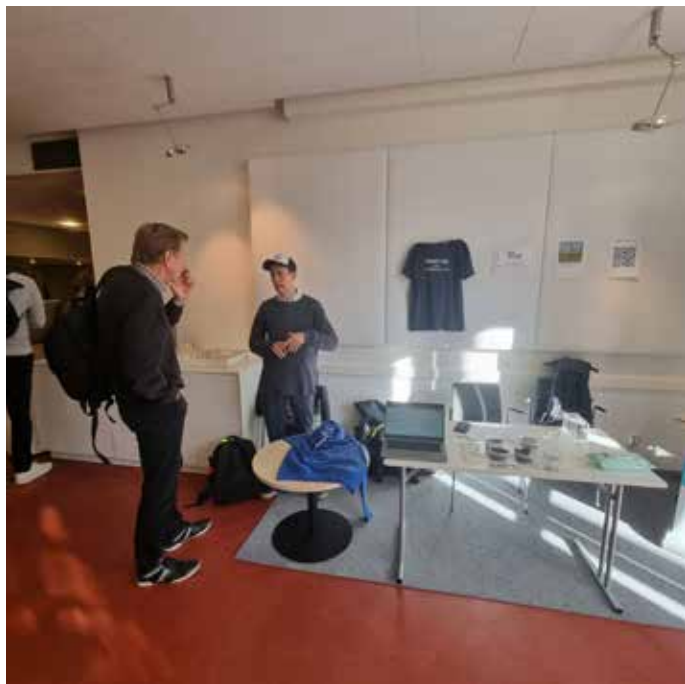

Sektion Grundvatten

Grundvattensektionen ser tillbaka på en nivåmässigt torr men innehållsmässigt desto rikare höst:

- [Grundvattenpodden](#) ångar på och planerar nu för fler avsnitt 2023.
- Webinariet *Hydrogeologi i förorenad mark anordnades*
- Inom sektionen formas en arbetsgrupp *Grundvattenmodellering* som ser fram emot att utveckla och samla goda exempel från branschen inom ämnet
- Inom arbetsgrupp Utbildning Grundvatten planeras kursen "Hydrogeologi i berg"
- Sektionen minns med värme goda diskussioner och tappra försök till konduktivitetsbestämmande på årets Grundvattendagar.

Under nästa år hoppas vi på fler aktiva arbetsgrupper – hör av dig om du vill bidra till branschens utveckling!

Två medlemmar i Grundvattensektionen diskuterar vid sektionens monter på Grundvattendagarna.

God Jul och Gott nytt År önskar

Anders Retzner för Grundvattensektionen
anders.retzner@sgu.se

Sektion Berg

Sektion Bergs arbete under året och en liten framåtblick

Verksamhetsplanen som vi tog fram hösten 2021, för 2022 och framåt, innehöll bland annat en ambition att dra igång ett antal arbetsgrupper (AG) för att få bättre framdrift i vår sektionens arbete. Tidigare i år drog den första arbetsgruppen igång och det är AG Webbinarier Berg. I maj hölls ett webinarium och nyligen, den 9/12, hölls ytterligare ett, båda initierade av denna arbetsgrupp. Arbetet fortsätter under 2023 med fler intressanta webinarier (se vidare under AG Webbinarier Berg). Och utöver AG Webbinarier Berg har jag glädjen att meddela att vi alldeles nyligen fått godkänt för uppstart av ännu en arbetsgrupp och den heter AG Bergkurser. Vi är alltså äntligen igång med att planera för en kurs inom bergskräet och det kommer att bli med fokus på ingenjörsgéologi. Förhoppningsvis kan en kurs komma till stånd i slutet av 2023 eller i början av 2024. Det kommer att kännas som ett stort steg framåt i Sektion Bergs verksamhet.

Sektionsarbetet i övrigt består mycket av samordning. Vi har en dialog både internt SGF och med Trafikverket avseende sulfidberg och här tänker vi ett kommande intensifierat arbete. Vi har även löpande kommunikation med Svenska Bergteknikföreningen och BeFo för utbyte av aktiviteter och överenskommelse om vem som gör vad inom bergbranschen. Svenska Bergteknikföreningen har fortsatt den "tung" rollen inom bergbranschen och SGF Sektion Bergs roll utgör en komplettering med fokus på att stärka ingenjörsgéologins roll och synlighet i bergbranschen. Och här har vi sedan tidigare identifierat behovet av kurser inom detta ämne, vilket är grunden till uppstarten av AG Bergkurser.

Vi närmar oss ett spännande 2023 och som vanligt tar vi tacksamt emot frågor, glada tillrop, erbjudande om att engagera sig osv från alla våra medlemmar.

Men innan vi är inne i 2023 vill Sektion Berg önska alla en riktigt God Jul och ett Gott Nytt År!

Pia Hansson ordf sektion Berg
pia.hansson@tyrens.se

Sektion Förorenade områden

Två nya kurser under 2022

Under 2022 har SGF:s sektion förorenade områden startat upp och lanserat **två nya kurser; Åtgärdsmetoder för jord och grundvatten** och **Riskvärdering förorenade områden**. Båda kurserna har varit mycket omtyckta och nu finns även kursdatum för 2023 upplagda på SGF:s hemsida. Det finns platser kvar på båda kurserna.

Är du sugen på att lära dig mer om projektering, upprättande av förfrågningsunderlag och upphandlingsformer med inriktning på förorenade områden? 7-8 februari går kursen **Planering och projektering av efterbehandlingsåtgärder**, och det finns fortfarande några platser kvar. Missa inte heller tillfället att väsa dina kunskaper i **statistik** den 14-15 mars 2023

Elrika Hellström för Sektion Förorenade områden
erika.hellstrom@sweco.se

Sektion Jord

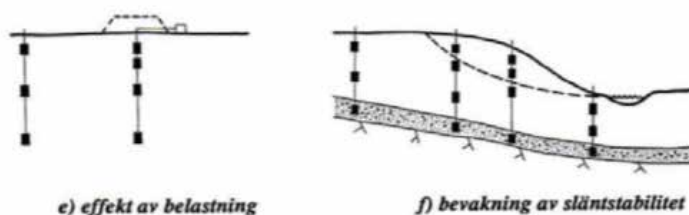
Inom sektion jord jobbar vi med att utveckla kursprogrammet och kommer under nästa år behöver er hjälp med att identifiera utbildningsbehov. Som en del av det arbetet kommer vi skicka ut en **enkät** till medlemmar. Vi återkommer med mer information när tiden för utskicket närmar sig.

Almut Werner för Sektion Jord
Almut.Werner@elu.se

AG Fortbildning

Ny SGF-kurs: Installation av Geohydrologisk mätutrustning den 25-26 april, 2023 på Rimforsa strand.

Att mäta rätt portryck och grundvattennivå är a och o inom geotekniken då det är en viktig parameter vid spänningsberäkning och dimensionering av geokonstruktioner. I figuren nedan visas två exempel där det är viktigt att mäta och kontrollera portryck/grundvattennivå. I, (e) uppbyggnad av en bank på lös undergrund och (f) en slänt ner mot ett vattendrag. På kursen går vi igenom var det är lämpligt att placera sina portrycksspetsar och grundvattenrör.

Kursen ger deltagarna kunskap om vad som krävs för en väl genomförd installation av geohydrologisk mätutrustning och praktiska råd vid utförandet. Deltagarna får också en orientering hur utrustningen senare används. Kursens syfte är att ge deltagarna kunskap om främst grundvatten och portryck men också att ge en förståelse för praktiska problem som kan uppkomma under utförandet. Kursdeltagarna får insikt om vikten av att arbeta med kvalitet och noggrannhet genom hela installationskedjan från förberedelser till utförande och behandling av resultat.

Kursen vänder sig lika mycket till dig som är geoteknisk handläggare som till dig som är fältgeotekniker. Det vore önskvärt om det blev en bra fördelning av de bägge kategorierna för lärorika diskussioner under kurstillfället.

Nu när året går mot sitt slut kan vi blicka fram mot ett spännande nytt år och blicka tillbaka på ett år med ett fullspäckat kursprogram. På grund av Covid kunde vi inte ses på kurser förrän i maj 2022 men där efter har kurserna duggat tätt. Under hösten 2022 hade vi tre nya kurser i programmet,

Åtgärdsmetoder för förorenade områden, Riskvärdering förorenade områden och Fältplanering för handläggare. Våren 2023 kan vi se fram emot ännu en ny kurs; Installation av geohydrologiska mätinstrument. Tack för i år, vi ser fram emot att ses ute på SGFs-kurser efter årsskiftet.

Nu finns hela kurskatalogen för 2023 på hemsidan.

Julhälsningar från AG Fortbildning.

Med AG Webbinarier Berg har vi haft ett webinarium 9/12:

Klimatkalkyler – back to basic för att förstå berganläggningens klimatavtryck
Föredragshållare: Tabita Gröndal, Sweco

Kommande webinarier i februari:

(datum ej spikat än)

Tema historiska exempel

Dränkonstruktioner: tekniska lösningar, livslängd och byggbarhet genom tiderna
Magnus von Feilitzen, AGN Tunnel

17/2

Tema historiska exempel

Bergtekniska erfarenheter från Götatunneln
Ulf Lindblom, prof emeritus Chalmers

Stefan Sandberg AG Webbinarier Berg
stefan.sandberg@afry.com

SGF Öst har haft en aktiv höst som startade med ett studiebesök för de yngre SGF-medlemmarna den 11 oktober i Loxia groups geolab. Ett 15-tal besökare fick bland annat känna på jordar och se hur de vanligaste försöken går till. Ett av besökarna mycket uppskattat studiebesök. Hösten fortsatte och den 20 oktober möttes representanter för KTH, Knutpunkt Geo och geoteknikbranschen i en engagerande paneldebatt. Branschen representerades av en konsult, en entreprenör och en beställare som alla berättade om vilka förväntningar som finns på de geotekniker som examineras ut från KTH. I åhörarskaran fanns både studenter, nybakade geotekniker, inte lika nybakade geotekniker och ett gäng andra intresserade. Under kvällen debatterades ett antal intressanta ämnen samtidigt som det utbyttes många erfarenheter kring utbildning och yrkesroller. Några av kvällens slutsatser var att ingen någonsin blir fullärd och att branschen har en viktig roll att ta vid när högskolan tar slut. Kvällen var välbesökt med runt 50-talet engagerade.

28 representanter från SGF utförde ett studiebesök den 28 november till Sofia Station som byggs under Södermalm av Implenia. Projektet är en del i FUT:s utbyggnation av tunnelbanenätet i Stockholm. Huvuddelen av sällskapet fick se arbete i Stigbergsparken där en temporär sekantpålevägg uppförs som en

del av en biljetthall för stationsbyggnaden. Grova sekantpålar uppförs "in situ" genom att jorden grävs ur och en cementpåle gjuts i ett foderrör. Pålarna uppförs i två omgångar (primära och sekundära) där sekundärpålar uppförs i mellanrummet mellan primärpålarna så att pålarna överlappar varandra och bildar en tät konstruktion. Den färdiga sekantpåleväggen stöttas slutligen med stagförankringar. Arbetet i Stigbergsparken är utmanande, bland annat på grund av tät bebyggelse och utmanande geologiska och hydrogeologiska förhållanden. Ett mindre antal deltagare fick även besöka de stationstunnlar som byggs ungefär hundra meter under Stigbergsparken. Tunnlarna byggs med konventionell borr- och sprängmetod med systematisk förinjektering för tätning av bergmassan. Stationen är en av de djupaste i världen och omfattar bland annat tunneldrivning i förkastningar under Saltsjön och ett ca 100 m djup hisschakt.

Årets aktiviteter avslutades den 7 december med SGF Öst's årliga julföreläsning. Vi möttes på Tyréns nya fina kontor och bjöds på glögg, pepparkakor och mackor. Lars Olsson höll i en kort presentation om SGF sedan tog Suihan Zhang från avdelning Jord- och bergmekanik på KTH vid med en intressant föreläsning om sin pågående forskning om ridåinjektering i berggrunden under dammar. Ridåinjektering används som metod för att förstärka grunden och reducera vattenflödet. Årets huvudföreläsning hölls av Ulf Håkansson som berättade om SKANSKA:s förslag till byggande av höghastighetsjärnväg - industriellt byggande av nya stambanor. Det gavs en djupdykning i en teknikutveckling som skett i Kina och hur kinesiska metoder för byggnation skulle kunna tillämpas i Sverige. Inte minst med aspekten geoteknik och de fördelar och utmaningar brobanor kan medföra på området. Ett spännande ämne som väckte många frågor och tankar att ta med sig in i det nya året.

Amelie Nilsson SGF Öst
amelie.nilsson@geomind.se

Den 5:e december anordnade vi i SGF Nord ett **Vinterseminarium i hybridform**, ungefär 60 deltagare var med i Luleå och Umeå samt online. Seminariet bidrog med information kring Grundläggningdagen 2023 och SGF i stort och följdes sedan av flera mycket intressanta föredrag. Tack till alla som var med för en rolig eftermiddag och bra diskussioner!

Följande presentationer hade vi på schemat:

- **Intro, info om SGF & GD**
SGF Nord, Lars Olsson & Pia Larch
- **Tomas Björnehall, AFRY** - Skred i Örnsköldsvik
- **Bo Vesterberg och Mattias Andersson, SGI** - Sättningar och hållfasthetsegenskaper i sulfidjord

- **Elin Bergliv, LTU** - Storskaliga laboratorieförsök
[Länk till licentiatavhandling:](#)
- **Johan Ullberg & Leinta Lindfors-Tornéus, Trafikverket** - TRV Infra
- **Jan Laue, LTU** - Sliding slopes, detection and measurements

Missade ni seminariet eller är intresserade av att se någon presentation igen? Inspelningar samt presentationsmaterial kommer finnas tillgängligt via SGFs hemsida.

Till sist vill vi i SGF Nord påminna om vårt Geomindel som kommer anordnas 26/1 (efter arbetstid) i Luleå, Umeå och Sundsvall. Stay tuned for more info & God Jul!

Jasmina Toromanovic SGF Nord
jasmina.toromanovic@ltu.se

Under hösten har vi haft 3 aktiviteter:

Studiebesök på NCCs västlänken projekt E01 centralen. Riktigt spännande besök där vi var nere i spalten med ett schaktdjup på 14 meter! 40 st deltagare. Mer om detta studiebesök i förra Nyhetsbrevet.

Boule AW med 14 deltagare

Advents föreläsning med jultallrik på Peabs kontor. Skanska var på plats och pratade om deras bok "**Säker uppställning av tunga anläggningsmaskiner**". Bra föreläsning och trevliga diskussioner på middagen. 33 st deltagare.

God Jul!

Johannes Pettersson SGF Väst
Johannes.Pettersson3@peab.se

Sista kvartalet så har SGF Syd haft två föredrag. Det ena föredraget handlade om juridik med titeln "**Hantering av okända markförhållanden i entreprenad – riskfördelning, kalkylbarhet och uppkomsten av tvister**" av NCC:s jurist, Björn Morin. Föredraget ägde rum den 15 september. Mycket lärorikt och gav oss insyn om hur saker och ting tolkas under tvister.

Den 6 december hade vi även den traditionsenliga adventsföreläsningen. Föreläsningen bestod av två delar. Den ena delen presenterades av LTHs Erika Tudisco och Yohanes Armediatz och handlade om **Nuvarande och planerade forskningsprojekt inom geoteknik i LTH**. Mycket spännande!

Det andra föredraget hölls av **Henrik Möller** och var **en reflektion över hans 36 år som geotekniker**. Även det var mycket lärorikt!

Nu önskar vi alla en God Jul och ett spännande 2023!

Mohamad Fakhro SGF Syd
mohamad.fakhro@lektus.se

NYTT FRÅN BRANSCHEN

NYHETER FRÅN NATURVÅRDSVERKET (Förorenade områden)

Naturvårdsverkets nya webbsida om riktvärden för förorenad mark

Naturvårdsverket har nu publicerat den nya webbsidan om riktvärden för förorenad mark. Allt om riktvärdena är nu samlat på denna sida, välkommen in på [webbsidan! Riktvärden för förorenad mark \(naturvardsverket.se\)](https://naturvardsverket.se)

Översyn av Naturvårdsverkets riktvärden för bly i förorenad mark

Naturvårdsverket har gjort en översyn av underlagen för beräkning av generella riktvärden för bly. Översynen initierades av att EFSA (Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet) sänkte sin rekommendation för det toxikologiska referensvärdet för bly. Naturvårdsverkets utredning visar att det generella riktvärdet för känslig markanvändning hamnar i nivå med den nationella bakgrundshalten utifrån det nya rekommenderade toxikologiska referensvärdet. Ett så lågt riktvärde riskerar att ge stora konsekvenser på flera områden, medan nyttan – minskade risker för människors hälsa – inte är tydlig. Därför har Naturvårdsverket fattat beslut om att riktvärdet för känslig markanvändning fortsatt kommer att vara 50 mg/kg. Detta är ett tabellvärde som grundar sig i ett policybeslut, och riktvärden som beräknas med Naturvårdsverkets beräkningsverktyg kommer därför inte att begränsas av det policybaserade riktvärdet (50 mg/kg) utan av bakgrundshalten (20 mg/kg). Med andra ord kan platsspecifikt beräknade värden bli lägre än riktvärdet för KM. För mindre känslig markanvändning sänks riktvärdet från 400 mg/kg till 180 mg/kg, med anledning av det sänkta referensvärdet.

Dessutom höjs begränsningsvärdet för korttidsexponering från 600 mg/kg till 1000 mg/kg, med anledning av nyare information om halveringstiden för bly hos människa.

Mer information samt uppdaterat beräkningsverktyg finns på Naturvårdsverkets webbsida [Riktvärden för förorenad mark \(naturvardsverket.se\)](https://naturvardsverket.se)

Bidrag för skrotning av fordonsvrak

Kommuner kan få ersättning från Naturvårdsverket för skrotning, förvaring och transport av fordonsvrak via Naturvårdsverkets anslag 1:4 (anslagspost 1, villkor 7) Sanering och återställning av förorenade områden. Ersättningen är max 5 000 kronor per skrotat fordonsvrak och ansökan görs i en enkel e-tjänst via Naturvårdsverkets webbsida [Flyttning av fordonsvrak \(naturvardsverket.se\)](https://naturvardsverket.se).

Hittills under 2022 har bidrag beviljats för cirka 1 300 skrotbilar.

PFAS-nätverket

Naturvårdsverket, Kemikalieinspektionen och Livsmedelsverket arrangerar PFAS-nätverkets möten två gånger per år. Syftet är framför allt att dela kunskap och erfarenheter, men också att försöka hitta lösningar för att komma till rätta med problemen kring PFAS och förhindra framtida problem. Mer information och

KOMMANDE KURSER, SEMINARIER, WORKSHOPS

– läs mer på www.sgf.net

Passa på att planera in spännande kurser i kalendern till våren.

Se hela kursutbudet på SGF:s hemsida under fortbildning.

SGF kurser 2023

	24-25 januari	Certifiering miljöprovtagare allmän kurs - FULLBOKAD
	7-8 februari	Planering och projektering
	14-15 mars	Grundläggande statistik inom förorenade områden
	4-5 april	Certifiering miljöprovtagare allmän kurs
	24-27 april	Certifiering provtagare jord och grundvatten
Preliminärt datum	25-26 april	Installation av Geohydrologisk mätutrustning
	9-11 maj	Certifiering provtagare ytvatten och sediment
	9 maj	Jordmekanik
	10 maj	Sättningsberäkning i teori och praktik
	22-23 maj	Ostörd kolvprovtagning
	23-26 maj	Miljötekniska markundersökningar
NY KURS !	27-28 september	Stabilitetsanalys
	11-12 september	JB-sondering
	19-20 september	Certifiering miljöprovtagare allmän kurs
	25-28 september	Miljötekniska markundersökningar
	4-5 oktober	Åtgärdsmetoder för jord och grundvatten
	9-11 oktober	Huvudkurs Fältgeoteknik del 1
	10-11 oktober	Riskvärdering förorenade områden
	16-19 oktober	Certifiering provtagare jord och grundvatten
	17 oktober	Grundläggande hydrogeologi
	18 oktober	Fördjupad hydrogeologi
	19 oktober	Geologisk historia och jordartskänedom
	13-14 november	Vingsondering
	15 november	Förorenade byggnader
	20-21 november	Riskbedömning förorenade områden
	30 november	Grundläggande geoteknik

Notera

- Information om certifierad miljöprovtagare - [läs mer här](#)

- Det kan komma att bli justeringar i ovanstående program. Datum kan ändras och kurser kan tillkomma eller ställas in.

Seminarier, Workshops och Studiebesök

Information läggs löpande ut på hemsidan.

För mer information om ISSMGE konferenser eller konferenser de stödjer, besök <https://www.issmge.org/events>

Om Nyhetsbrevet

SGF:s nyhetsbrev ger dig som är verksam inom geoteknik, ingenjörsgologi, hydrogeologi eller förorenade områden ett axplock av nyheter som på ett eller annat sätt berör ditt arbete. I varje nyhetsbrev informerar vi om SGF:s kommande kurser/seminarier, nya SGF publikationer, och aktuellt inom föreningen. Detta kompletteras med nyheter från branschen (nationellt och internationellt), högskolor/universitet samt dagsaktuella frågor. Understruken text är länkad till hemsidor där du kan läsa mer. Frågor och bidrag till kommande Nyhetsbrev mailas till info@sgf.net. Inskickade bidrag kommer att beaktas, men SGF förbehåller sig rätten att gallra bland materialet samt formulera om text. Märk e-posten Nyhetsbrev.

Svenska Geotekniska Föreningen
c/o Ernax Design AB 43973 FJÄRÅS

Tel: 0708-137773
Internet: www.sgf.net

E-post: info@sgf.net
Bankgiro: 651-3212